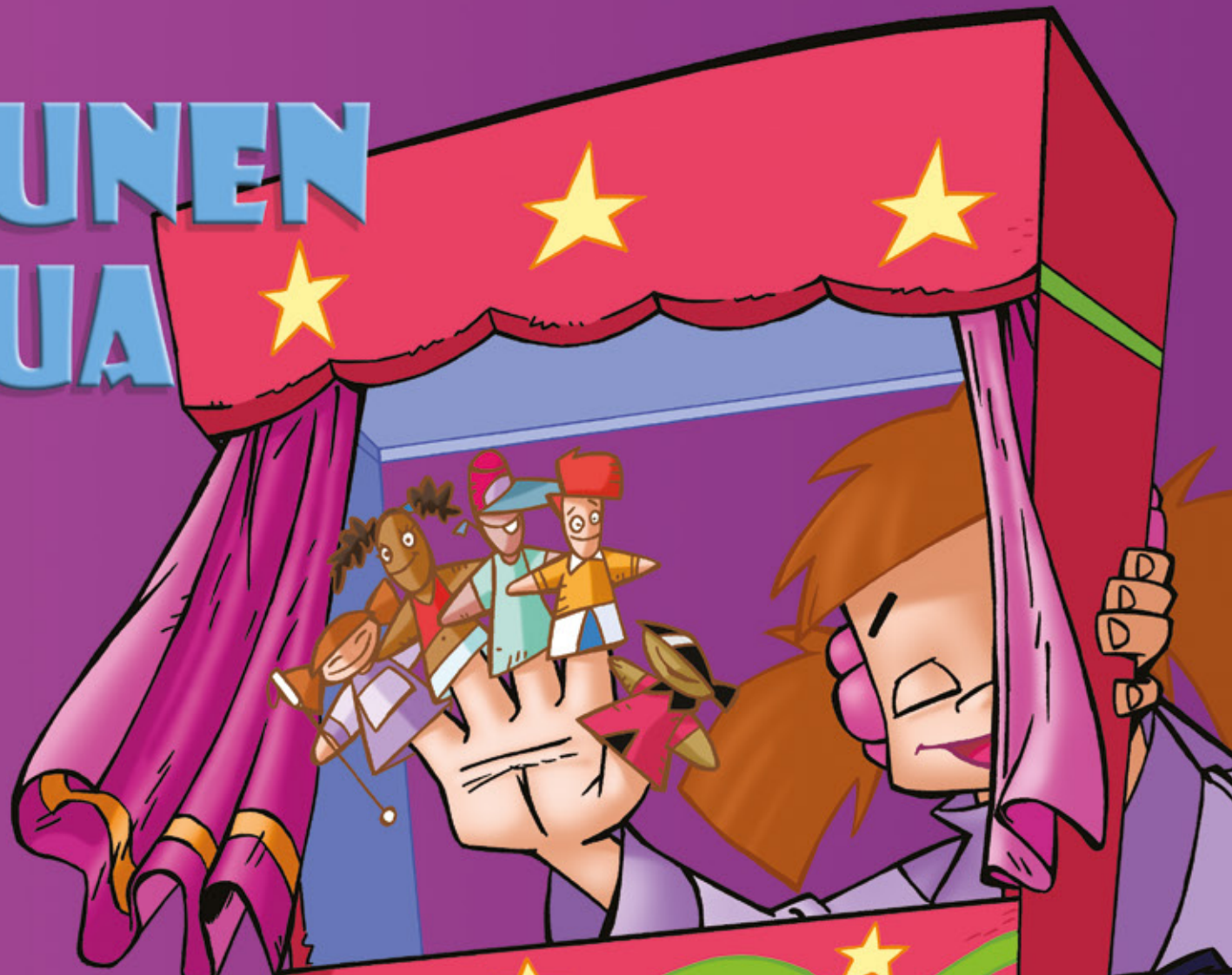

Solas egiteko Ipuinak

LAGUNEN ESKUA

MIKEL

DANI

ELENA

JOSU

NEREA

Solas egiteko Ipuinak

Neska-mutiko guztiek dituzte eskubide berberak, eta arreta bereziak jaso behar dituzte ezintasunen bat badaukate.

© 2005. Edizio honena:

Desclée • www.edesclée.com • info@edesclée.com

Edex • www.edex.es • edex@edex.es

ISBN: 978-84-9726-759-5

Eskubide guztiak gordeta.

Debekatuta dago kopiazea, osorik edo zati bat, edozein prozedura erabilita, aldez aurretik argitaratzaileen idatzizko baimena lortu gabe.

LAGUNEN ESKUA

TESTUA:

Gladys Herrera Patiño / Labayru

MARRAZKIA:

KAIA

KOLOREA:

María Terrazas eta Tote Azkona

IDEIA ETA ZUZENDARITZA:

Roberto Flores

*Nire lagunak eta ni antzekoak gara
baita desberdinak ere, esku baten
atzamarrak bezalaxe...*

Solas egiteko Inuiak

*...bata lodia, bestea
argala, bata adierazlea...*

*...bestea
harroputza
eta bestea
sentimentala.*

–Mesedez, txokolatezko pastel bat,
karameluzko izozki bat eta bost gaileta.
Ai!... eta edateko, freskagarri dietetiko bat.

*Hau Mikel dugu. Jatea
du gogokoen...*

*...eta baita alai egotea ere.
Barre eragiten digu beti.*

*Bere anaia, Josu, berriz,
erabat desberdina da.*

–Andereño! Ume bat Dani
jotzen ari da jokalekuan!

*Josuk ezin du bidegabekeriarik
pairatu. Oso zuzena da
bere gauzetan...*

*...badirudi taldeko
aita dela...*

*...beti dabilkigu
esaten ongi
dagoena eta gaizki
dagoena.*

–Non ote dago nire
eskuila arrosa?

–Hemen utzi
nuen. Eta
orain, zerez
apainduko
dut ilea?

*Hau Elena dugu.
Ahazkor samarra da
eta baita harro samarra ere.
Izugarri gustatzen zaio
bere buruari
ispiluan begiratzea.*

*Taldean oso maite dugu
gehien behar duzunean
laguntzea ez baitu
inoiz ahazten.
Oso lagun ona da.*

-Salto bikoitzean sartzen zara, eta jaurtitzen duzu. Huts egiten baduzu, erreboterako prest naukazu.

*Saskibaloiko jokalaria hau nire
neba Dani da. Ez dugu
elkarren antzik.
Deitura berdinak
besterik ez ditugu.*

*Uste dut bizitza
kiroltasunez hartzen duela.*

*Nik, berriz, beti nabil indarrak
berreskuratzen. Nerea dut
izena eta itsua naiz.*

–Baina gauza asko ikusten duen itsua da, ez duzue hala uste?

–Bai... nola zenekien
jertse berria
dudala?

–Eta ni mandarina bat
jaten ari naizela?

–Nire arreba guztiz
ohartzen da.
Arbitro bat dirudi!

–Batzuetan, ez da begirik behar izaten gauzez oartzeko: baietz hauek Daniren oinetakoak direla.

-Bai, badira.

–Arras erraza da: izerdiz
bustita daude, handikoteak
dira eta zola berezia dute.

Ja Ja Ja Ja Ja Ja Ja

Ja Ja

Ja Ja Ja Ja

Honelakoak gara
nire lagunak
eta ni...

*...esku baten atzamarrak bezalaxe:
guztiak desberdinak eta
aski elkartuak.*

*Proposamen
didaktikoa*

Ipuinaren ostean, ekin lanari

Zelan esaten da “puerta” euskaraz? Atea. Oso ondo, eta “puerto”? Ateo.

Hitz-joko ezagun horri esker, kointzidentzien eta, batez ere, desberdintasunen grazia deskubritzen dugu. Bikiak ere ez dira berdin-berdinak izaten. Giza-kiak direnez, elkarren artean desberdinak dira. Antzekoak dira, baina ez berdinak. Gauza bera gertatzen da esku bateko atzamarrekin: antzekoak dira, baina ez daude berdinak diren bi. Beharbada, horrexegatik daude hain lotuta.

Umeen laguntzarekin, artelan bat egingo dugu geure eskuekin. Ezkertiek esku-mako eskuarekin egingo dute lan, eta eskumarekin moldatzen direnek, berriz, ezkerrarekin. Lehenengo eta behin, euren atzamar gogokoena zein den esan beharko dute, eta, gero, euren aurpegiaren irudia egin beharko dute atzamar horren ermamian. Gustatuko litzaizuke zure buruaren laguna izatea? Zer gustatzen zaizu eta zer ez zugandik?

Hiru galdera horiekin, pertsona bakoitzak bere buruarekin duen harremana lantzen duzu. Gero, gainontzeko lau ermamietan bere lagunik onenen aurpegiak margotu beharko ditu, eta pertsona horietako bakoitzetik zer gustatzen zaion eta zer ez esan beharko du. Aztertu erraza edo zaila izan den 4 pertsona horiek definitzea, eta zergatik. Lagunak egin edo galtzea zenbateraino da erraza edo zaila?

Elkarrizketa amaitzeko, errebisatu ondorengo proposamenen alde positibo, negatibo eta interesgarriak:

- Gure lagunak diren pertsona guztiek gure gustu, izaera eta pentsaera bera izan beharko lukete.
- Familia bereko kideek berdin-berdinak izan beharko lukete gauza guztietan.

***Eskubideak dira
garrantzitsuena***

Munduko haur guztiak eskubide

Gurasoek umeei laguntzen dietenean euren eskubide eta betebeharrak zeintzuk diren ulertzen eta gainontzeko pertsonen eskubideak errespetatzen, helduaro arduratsu baterako oinarriak ari dira jartzen. Konbentzioaren hitzaurrean jasota dagoenez, hori egitean, seme-alabak honelaxe bizitzeko prestatzen dituzte: "...Nazio Batuen Kartan aldarrikatutako idealen espirituan eta, zehatzago esateko, bakearen, duintasunaren, tolerantziaren, askatasunaren, berdintasunaren eta elkartasunaren espirituan".

UNICEF

1989ko azaroaren 20an, mundu osoko gobernuetako funtzionarioen, profesionalen, umeei babesa emateko erakundeen eta talde erlijioso ugariren arteko kontsulta eta negoziazioz osatutako hamar urteren ondoren, Nazio Batuen Batzar Nagusiak Umeen Eskubideei buruzko Konbentzioaren* testua onartu zuen, eta hurrengo urtean sartu zen indarrean.

Bertan, mundu osoko neska-mutilen eskubideen zerrenda deskribatzeaz gain, umeen garapenerako etapetan euren ongizatea bermatzeko arauak ezarri ziren. Gaur egun, Eskubideen Nazioarteko Trataturik berretsiena da munduan, herrialde bi baino ez baitira geratzen berau berresteko.

Konbentzioak derrigorrezko izaera du Estatuetan, eta horregatik da hain garrantzitsua. Izan ere, berau berretsi duten gobernuak euren lege, politika eta praktikak Konbentzioko arauen arabera harmonizatu behar dituzte, arau horiek egia bihurtu behar dituzte, eta eskubide horien betearazpena oztopatu edo baliogabetu dezakeen neurririk ezin dute hartu.

Konbentzioak umeei buruzko ikuspuntu berri bat ematen du. Umeak jada ez dira gurasoen jabetzakoak ez karitateko obra baten onuradun babesgabeak. Gizakiak dira, eta euren eskubideak dituzte. Konbentzioaren ikuspuntuaren arabera, umea pertsona da, eta familiako eta komunitateko kidea, eskubide eta erantzukizunekin.

* Konbentzioaren arabera, 18 urtetik beherako pertsona guztiak dira "neskatoak" edo "mutikoak", baldin eta tokian tokiko legeek beherago jartzen ez badute adin-txikitasuna.

berdinak dituzten pertsonak dira

Konbentzioak barne hartzen dituen giza eskubide guztiak lau sail zabaletan bildu daitezke:

- Bizirauteko eskubidea: bizitzarako eskubidea eta oinarrizko beharrianak aseta izateko eskubidea. Horien artean daude bizitza maila egokia, ostatua, elikadura eta mediku zerbitzuak jasotzeko eskubidea.
- Garapenerako eskubidea: neska-mutikoen potentzialik handiena lortzeko, behar duten guztia lortu ahal izatea. Horren adibideak dira, besteak beste, heziketa, jolas eta aisialdirako eskubidea, jarduera kulturaletarako eta informazioa jasotzeko eskubidea, eta pentsamendu, kontzientzia zein erlijio askatasunerako eskubidea.
- Babeserako eskubidea: neska-mutikoak gehiegikeria, bazterketa eta esplotazio mota guztietatik babestu behar dira. Horien artean daude, besteak beste, errefuxiatutako neska-mutikoei emandako arreta berezia, torturak, justizia sistema kriminalaren gehiegikeriak, gatazka armatuetan parte hartzea, umeen lana, drogen kontsumoa eta esplotazio sexuala.
- Partaidetzarako eskubidea: neska-mutikoek zeregin aktiboa izan dezaten euren komunitate eta nazioetan. Eskubide horien artean daude iritzia emateko askatasuna eta helburu baketsuekin elkartzeko askatasuna.

Konbentzioan jasotakoa ulertzeko, bertako 54 artikuluen edukia hamar enuntziatutan bildu dugu, eta enuntziatu horiek bilduma hau osatzen duten beste hainbeste liburukitan garatu ditugu.

Umeen Eskubideen Konbentzioa,

BERDINTASUNA. Beste umeen eskubide berak dituzu, eta arreta berezia jaso behar duzu ezintasunen bat badaukazu.

OSASUNA. Gaixotasunak prebenitzeko eskubidea duzu eta, behar duzunean, medikuaren arreta jasotzeko eskubidea.

ONGIZATEA. Eskubidea duzu zure gurasoek gizarte segurantza izateko eta zure garapena bermatzeko eta bizimodu duina emateko behar dituzten baliabideak izateko.

HEZKUNTZA. Zure nortasuna eta gaitasunak garatuko dituen eta bizikidetzarako prestatuko zaituen heziketa jasotzeko eskubidea duzu.

BABESA. Intimitaterako eskubidea duzu, ez dizkizute gorputza eta sentimenduak zauritu behar, ez duzu zertan lanik egin, ez zaituzte errekrutatu edo esplotatuko.

Solas Egiteko hamar Ipuinetan

NORTASUNA. Izena izateko eta herrialde batekoa izateko eskubidea duzu, zure hizkuntza hitz egiteko eskubidea duzu eta zure ideia, sinesmen eta erlijioaren arabera bizitzeko eskubidea duzu.

ESATEN
DUTENA
ESATEN
DUTELA

AUTOMOBILEK
LODITZEN
DUTE

LEHENENGO, HAURRAK. Eskubidea duzu estatua ahal denik eta gehien ahalegindu dadin zure eskubideak bermatzeko eta estatuak zuretzat onena dena pentsatuz har ditzan erabakiak.

PARTE-HARTZEA. Informazio egokia hartzeko eskubidea duzu, eta zure iritzia eman dezakezu, eta iritzia hori kontuan hartu beharrekoa da zuri dagozkizun arloetan.

KOMUNAREN
HONDAMENA

OSO
FAMILIA
NORMALA

FAMILIA. Maite eta bideratuko zaituen familia izateko eskubidea duzu, eta familia horretatik banandua ez izateko eskubidea duzu, baldin eta zure ongizaterako ez bada.

JOLASA. Jolasteko eta jarduera artistiko eta kulturalak egiteko denbora eta leku egokiak izateko eskubidea duzu.

HARAT-HONAT
KORRIKA

et www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net **www.solasegitekoipuina**
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net **www.solasegitekoipuina**
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net **www.solasegitekoipuina**
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina

Nerea neskato itsua da, eta, istorio honetan, ikusten duen guztia kontatuko du.

Bere lagunak nolakoak diren esango digu, bai eta beraien artean antz gutxi dutela ere. Eskuko hatzak bezalakoak direla dio: desberdinak, baina behar beste bat eginda.

Solas Egiteko Ipuinak honetan, *Osasunkume* programako pertsonaien istorioen bitartez, *Umeen Eskubideei buruzko Konbentzioa* hurbiltzen da 5 urtetik gorakoentzako seme-alabak dituzten familietara.

Bildumako liburuak:

- *Lagunen eskua*
- *Hitzez hitz*
- *Hainbat hobe norbaitekin*
- *Letratxoa*
- *Korrika egin eta kontatzea*
- *Esaten dutena esaten dutela*
- *Automobilek loditzen dute*
- *Komunaren hondamena*
- *Oso familia normala*
- *Harat-honat korrika*

